A°. 1838. SURINAAMSCHE COURANT. N°. 51.

MAANDAG, DEN 25sten JUNIJ.

PARAMARIBO.

Advertentien.

(23668) Op autorisatie van het Collegie van Commissarissen van het Departement der *Onbeheerde Boedels*, zal de CURATOR bij inschrijving verkoopen:

ZEVENTIG balen KAKAO,

van de Plantadje *Tyrol*, aankomende den Boedel M. E. ROTHE Wed. JOHN EVANS.

Zullende de inschrijving-billetten worden aangenomen, tot Woensdag den 27 dezer, des morgens ten 9 ure.

De Kooper zal voor elke ledige baal *f* 1-00 moeten betalen.

Paramaribo, den 23 Junij 1838.

De Secretaris,
HELB.

Iemand aanspraak vermeenende te kunnen maken op eenen ZILVEREN SUIKER-LEPEL, gevonden aan de *Waterkant*, kan zijn reclame doen gelden ten burele van den Procureur Generaal.

Paramaribo, den 22 Junij 1838.

CHs. LIONARONS,
1ste Assistent.

(24739) De CURATOR van het Departement der *Onbeheerde Boedels*, zal na den 30sten dezer, aan de Crediteuren van de Boedels N. J. TENKINCK, ROSETTA van A. J. VAN DAHLEN en A. HUSKUS en vóóroverledene Echtgenoote (2de Repartitie), de hun competerende Penningen uitbetalen.

Paramaribo, den 21 Junij 1838.

J. O. N. ENGELBRECHT,
1ste Commies.

(24733) Bij inschrijving te Koop, van de Plantadje *Breda* 3/20 aandeelen, Erven, C. VAN SPALL, mits het hoogste bod goedgekeurd wordende:

p. m. 3 ▭ balen SCHOONE }
» » 1 » baal GEELE } KATOEN.
» » 1 » » VUILE }

De inschrijving-billetten zullen tot aanstaande Woensdag den 27sten dezer, ter Griffie van het Geregtshof aangenomen en aldaar des morgens ten 9 uren, ten overstaan van Heeren Gecommitteerden tot de Sequestratien &c., geopend worden.

De Katoen, waarvan de monsters ter Griffie te zien zijn, zal alhier ter 's Lands Waag aan den Kooper worden geleverd.

Paramaribo, den 23 Junij 1838.

H. G. ROUX, Seq.

(23482) Terwijl de ondergeteekende met de likwidatie der geëxisteerd hebbende Firma van GEBROEDERS CORDUA, belast en zijn vertrek uit deze Kolonie op handen is, zoo verzoekt hij zeer vriendelijk alle de genen, welke aan gemelde Firma verschuldigd zijn, hunne Rekeningen voor medio Julij te komen aanzuiveren, ten einde alle onaangename maatregelen voor te komen.

Paramaribo, den 23 Junij 1838.

TH. CORDUA.

Nieuwstijdingen.

(*Uittreksels uit de Nederlandsche Dagbladen tot en met den 2 Mei 1838*).

Hollandsche Berigten.

AMSTERDAM, den 1 Mei.

Onder de instellingen, welke voorleden Zaturdag door den Koning bezocht zijn, behoort ook het aldaar ter stede gevestigde Entrepôt-Dok. Des morgens, omstreeks elf en een halve uur, begaven Z. M. benevens HH. KK. HH. de Prins van Oranje, Prins Frederik en Prins Alexander en derzelver talrijk gevolg zich derwaarts, en werden door de directie van dit groote en belangrijke etablissement ontvangen en rondgeleid. Na de bestaande pakhuizen in het algemeen en in het bijzonder een der magazijnen, waar zich de Java Indigo bevindt, in oogenschouw te hebben genomen, hebben Z. M. en de Prinsen zich begeven naar de nieuwe werken, bestaande in eene doorgraving van den Kadijk en het daarin aanleggen van eene Sluis, om te strekken tot toenadering van de grootste zeeschepen naar de kom van het Entrepôt. Ter plaatse waar, bij den aanvang dezes jaars, nog verschillende huizen en getimmerten stonden, is, ondanks den strengen winter, thans reeds eene sluisput van ongeveer tien ellen beneden de kruin des dijks gegraven, en zijn reeds drie stellingen aan den gang, tot het inheijen der funderingspalen. Z. M. nam vervolgens inzage van de plannen der voorgenomen werken en van het verband, waarin dezelve, zoowel tot de Rijnvaart, als eventueel met eenen ijzeren spoorweg te brengen zijn.

Eindelijk, heeft het hooge gezelschap zich begeven naar de ten verleden jare aangebouwde magazijnen, op de voormalige geschutwerf van 's Rijks Marine, welke, ofschoon eerst sedert de weder-opening der scheepvaart, met de helft der maand Maart, in gebruik gesteld, echter reeds met koopwaren van onderscheiden aard gevuld zijn.

Ten ruim twaalf ure verlieten Z. M. en de Prinsen het Entrepôt-dok, onder betuiging van belangstelling en tevredenheid, over de spoedige en doelmatige voortzetting der ondernomen werken, welke voor handel en scheepvaart belangrijke uitkomsten mogen doen verwachten.

Moedwillige Doodslag.

In *het Regt in Nederland* lezen wij het volgende verhaal van eenen moedwilligen doodslag, door eenen zeven en zestigjarigen man op zijne twee en zeventigjarige vrouw gepleegd, welk regtsgeding onlangs voor het Hof van Assises te 's Hertogenbosch is behandeld, en al wederom de onbetwistbare blijken draagt van de verschrikkelijke gevolgen der dronkenschap — die voortdurende onverzadelijke teelster van geweld, bloedstorting en moord.

In den avond van 28 Januarij ll. werd Johannes Marynissen, arbeider te Made en aldaar wonende in hetzelfde huis met Alexander de Wys, door den zoon des laatstgemelden te hulp geroepen, ten einde tusschen beide te treden in eenen hevigen twist, dien hij reeds een' tijd lang had gehoord in het vertrek, waar de beide oude lieden en ook hun zoon huisvesten. Op dit geroep toegesneld zijnde, dewijl hij het kwaadaardig karakter en de verslaafdheid aan sterken drank van zijnen buurman kende, en menigmalen getuige geweest was van hevige oneenigheden in dat huisgezin, gelukte het hem den twist tot bedaren te brengen en keerde hij naar zijne kamer terug, doch een kwartier later hoorde hij, na een vrij luid gestommel in het vertrek van de Wys, plotseling door deszelfs vrouw uitroepen: „*o God! nu ben ik dood!*" en door deszelfs zoon: „*o Jan! kom gauw, hij steekt!*" dadelijk daarop den laatsten zijnen vader hoorende toevoegen: „*Steek my ook maar dood! steek my ook maar dood!*" die daarop antwoodde: „*Neen, neen, ik zal wèl wyzer zyn.*"

Marynissen, de op zijne tafel brandende lamp medenemende, begaf zich dadelijk, met zijne huisvrouw Sophia Winden, naar het vertrek van de Wys, en vond denzelven met eene onaangestokene lamp in de linkerhand en met den rug tegen de binnendeur der kamer, de vrouw op den grond liggende, en den zoon bitter schrijende. Ontroerd op het gezigt van twee groote plassen bloeds, hief hij de vrouw op, plaatste haar op eenen stoel, en denkende dat zij slechts bewusteloos was, begon hij haar, met behulp van Sophia Winden, met azijn te wasschen, doch de ongelukkige gaf den geest in hunne armen. Alexander de Wys plaatste zich inmiddels bij het vuur, eene wonde aan zijn been bettende, zonder een woord te spreken, terwijl zijn zoon Petrus onder een aanhoudend geschrei de kamer op en neder liep, uitroepende: „*Ach, ach, was ik maar niet naar bed gegaan, dan was het niet gebeurd.*"

De burgemeester inmiddels van de zaak kennis bekomen hebbende, deed omstreeks negen ure des avonds eene geregtelijke schouwing bewerkstelligen, waaruit bleek dat zich aan den linker onderbuik der gevallene eene wonde bevond, ter diepte van vijf duimen, door een scherp werktuig veroorzaakt, die volgens kunstmatige beschrijving den dood onmiddelijk moest na zich slepen en naar gissing was toegebragt geworden, door een mes dat op den grond was gevonden, tot aan het hecht toe met bloed besmet en aan hetwelk de vezelen der kleederen van de overledene nog zigtbaar waren. Koel en onverschillig bleef de Wys bij dit alles, en hield zich alsof de zaak hem niet aanging, zijn zoon evenwel was zoo ontroerd en kermende, dat de geneesheer noodig keurde eene aderlating op denzelven te bewerkstelligen. Deze omstandigheden, gevoegd bij den ongunstigen naam, waaronder de Wys in zijne gemeente bekend stond, deden geen' twijfel ontstaan omtrent den persoon des moordenaars. Hij bepaalde zich evenwel tot eene stellige ontkentenis, en beweerde dat hij hout willende koopen voor zijne klompenmakerij, zijne vrouw hem daarvoor het geld had geweigerd, en haren zoon had aangezet om hem de deur uit te werpen, die hem daarop deerlijk had mishandeld, doch dat hij, naar buiten gegaan zijnde, van den dood zijner vrouw niets anders wist, dan dat zijn zoon gezegd had: „*zy is dood.*" Op de vrage des

burgemeesters, of die dood zijner vrouw hem niet aanging, antwoordde hij: „*Ik ben zuiver, ieder moet zyn eigen pakje dragen.*"

Niemand anders was er in de kamer, tijdens het ongeval, geweest, dan zijn zoon Petrus, op wien wel geen vermoeden vallen kon; een oppassende knaap, die zijne moeder steeds de hartelijkste liefde had toegedragen, ja zelfs, toen hij in schutterlijke dienst was, van zijne soldij nog iets overlegde en aan haar deed geworden: onder het storten van eenen vloed van tranen, verklaarde hij omstandig aan den Regter ter instructie, dat hij op den dag van het gebeurde, met zekeren Pieter van Bragt, naar Oosterhout was gegaan, ten einde eene goede flesch wijn voor zijne moeder te koopen, en zich op de terugreis niet wel gevoeld hebbende, en bevreesd voor de heerschende kinderziekte, zich dadelijk bij zijne tehuiskomst naar bed had begeven, dat zijn vader 's avonds tusschen 7 en 8 uur dronken was te huis gekomen, en na zijne vrouw lang te hebben getergd en gesard, aan de deur was gaan staan, die hij weigerde digt te doen, niettegenstaande zijn herhaald verzoek daartoe gedaan, wijl de koude hem hinderde, zoodat hij eindelijk zelf het bed uitging en de deur digt deed; dat zijn vader daarover in gramschap ontstoken, over eene kist op den grond was gevallen, hetwelk hem nog driftiger maakte, en twist te weeg bragt, welke evenwel, op zijn geroep, door Johannes Marynissen gestild was, doch dat hij kort na diens vertrek uit zijn bed gezien had, dat zijn vader, die reeds half was uitgekleed, zich op eenmaal omkeerde, naar de kast liep, een groot mes daaruit haalde en met de lamp in de eene, met het mes in de andere hand woedend op zijn bed aankwam, uitroepende: „*dat is jou dood of de myne*" of wel „*dat is julier (ulieder) beider dood.*" Dat zijne moeder daarop toegeschoten zijnde, zijn vader naar haar stak zonder haar eerst te raken, doch onmiddellyk daarop, vóór hy den tyd had haar te helpen, haar eenen steek toebragt in den onderbuik, ten gevolge waarvan zy onder den uitroep: „*o God! nu ben ik dood*" ter aarde zeeg; dat daarop de lamp was uitgegaan, en zyn vader de kamer had verlaten.

Breedvoerig door den Regter ter Instructie ondervraagd zijnde, volhardde Alexander de Wys voortdurend bij zijne ontkentenis, en zijne antwoorden, waarvan wij uit de verschillende verhooren enige overnemen, strekten nog meer, om zijn afschuwelijk karakter te beter te doen kennen, dan om de bewijzen zijner schuld te ontzenuwen.

GEV. Of hij door de inspraak van zijn geweten zich niet schuldig gevoelt aan het toebrengen der wonde, ten gevolge waarvan zijne vrouw onmiddelijk gestorven was.

ANTW. Neen, de aanklagt is verkeerd tegen mij gedaan, ik heb met de heele zaak geen boodschap.

GEV. Of hij in den vooravond twist gehad had met zijne vrouw.

ANTW. Neen.

GEV. Of er geene twist heeft plaats gehad, ten gevolge waarvan zijne buren ter hulp zijn gekomen.

ANTW. [illegible]

GEV. Of hij met zijne vrouw in goede gezindheid leefde.

ANTW. Dan eens in vriendschap, dan in onmin.

GEV. Hoe de bloedvlakken aan het mes waren gekomen.

ANTW. Waarschijnlijk door de wonde van mijn been, mij door mijn zoon toegebragt.

GEV. Op welke plaats hij zich bevond, toen zijne vrouw ter aarde viel.

ANTW. Buiten het vertrek.

GEV. Of hij zijne vrouw hulp heeft toegebragt.

ANTW. Neen.

GEV. Waarom niet.

ANTW. Omdat ik genoeg met mij zelf te doen had.

GEV. Of Johannes Marynissen hem niet gevonden heeft, toen zijne vrouw had uitgeroepen: „*o God nu ben ik dood*" met eene lamp in de hand, en op dezelfde plaats een ontbloot en bebloed mes.

ANTW. Dat weet ik niet, en daarmee is de gras uit.

In tegenwoordigheid van zijnen zoon ondervraagd wordende, en diens opgave hem zijnde voorgelezen, en het gruwelijke zijner misdaad onder de oogen gebragt zijnde, zeide hij met eenen ironischen lach, „*hij liegt het als een blikсem; ik heb er geen boodschap aan.*" Toen daarop de regter hem zijn schrikkelijk gedrag en de mogelijkheid dat hij welras voor den Almagtigen God zoude moeten verschijnen om aldaar rekenschap van zijne daden af te leggen, had voorgehouden, zeide hij spottende wyze „[illegible]; *daar moet ieder zijn pakje dragen.*"

Onder deze zoowel feitelijk als moreel ongunstige omstandigheden, stond de beschuldigde voor het Hof van assises teregt. Hij is kort en ingedrongen van gestalte, zijn verouderd, doch door het onmatig gebruik van sterken drank bol en gekleurd gelaat, draagt het kenmerk van valschheid, zijne geheele houding toont eene geveinsde onverschilligheid en brengt eenen hoogst ongunstigen indruk te weeg. Vond de ontkentenis van den beschuldigden weinig ingang, de opgave van zijnen zoon Petrus werd des te meer naar waarheid in het licht gesteld, doordien zijne boodschap naar Oosterhout volkomen werd bevestigd, alsmede dat hy zich op den terugtogt ongesteld had bevonden, want Petrus van Bragt verhaalde dat hy zich voor zyn bed had bevonden, en den besch. in eene kwade stemming, en grommende tegen zyne vrouw had zien te huis komen, zoo zelfs dat hy (Petrus van Bragt) spoediger dan hy anders zoo gedaan hebben de woning had verlaten, en te huis terug gekeerd aan zyne moeder gezegd had, dat hy maar schielyk was te huis gekomen *omdat Sander de Wijs den duivel in zijne oogen had en zijn wijf zoo kwaadaardig aankeek.* Een kleerdermakersknecht Johannes de Gijs, in dienst van Petrus de Wys, bevestigde ook diens ongesteldheid, alsmede dat de besch. beschonken was te huis gekomen en als naar gewoonte zyne vrouw begon te sarren en te plagen, waarom hij [illegible] vreezende, was heen gegaan, [illegible] toen Petrus de Wys (zyn baas) er zich mede [illegible]; dat hy hoewel van het gebeurde in huis niets gezien [illegible] bende, van [illegible] gedaan [illegible] toen hy eindelyk met anderen [illegible] levenloos op den stoel vond zitten, terwyl zyn baas schreijende en [illegible] neer liep. Overigens leverde het getuigenverhoor weinig nieuws op; hoofdzakelijk [illegible] zich by dezelfde [illegible] Regter ter Instructie [illegible] heeft hy de verklaringen [illegible] gevolgd, niet zelden met eenen glimlach op het gelaat, en in het wederleggen hunner deposities de grootste tegenwoordigheid van geest en veel slimheid aan den dag leggende.

Ofschoon de verdediging in deze zaak aan eenen kundigen verdediger was toevertrouwd, vermogt hy niet de bezwarende bewyzen en praesumtiën met een goed gevolg te ontzenuwen. Het Hof veroordeelde den besch. tot de straffe des doods, [illegible] met het zwaard over het hoofd en [illegible] genomen voor den tyd van 15 jaren. Het uitgesproken arrest bragt niet de minste verandering te weeg op de hartvochtigheid des veroordeelden, hy wierp nog eenen [illegible] blik op de aanschouwers, en met onverschilligheid treedt de oude misdadiger den kerker te gemoet, dien hy waarschynlyk niet meer verlaten zal, dan éénmaal — om het schavot te beklimmen!

MENGELINGEN.

Gedachten in een slapelooze Nacht.

Hoe velen zijn niet de redenen, waarom de weldadige slaap ons zijne dienst weigert! Velen dachten mogelijk zoo ver niet eens, als zij uren achtereen, de slagen hunner huisklok telden, en telkens hoopten: „dit zal dan toch de laatste keer zijn, en binnen een half uur zal ik met mijne buren [illegible] ingesluimerd zijn." Het is echter der moeite waardig over de verschillende redenen na te denken, die ons onze nachtrust roven, terwijl anderen zoo gemakkelijk insluimeren. [illegible] voortgang [illegible] waarnemen, om te [illegible] hinderpalen zijn, die ons [illegible] tegen onze gewoonte, in den weg staan. Het zal velen, die dit wakende lezen, nu reeds te veel zijn verder voort te denken; zij vinden hier mogelijk reeds een slaapmiddel, hetwelk aan hunnen geest zulke duistere denkbeelden geeft, dat het nacht wordt voor hun verstand, hetwelk zich verbeeldt droombeelden te zien. Dat de zulke dan voortdroomen! maar dat zij zich wakende herinneren, wat zij zagen en zich zelve leeren kennen. Alexander slaapte nooit in zijne droomen: Thersites [illegible] nooit wederstand. — De redenen der slapeloosheid zijn of ligchamelijke of geestelijke. Over de redenen, die uit het ligchaam voortspruiten, willen wij op een' anderen tijd nadenken: zij zijn velen, maar niet minder in getal zijn de beletselen in onzen geest, die ons den slaap ontzeggen. Zij zijn of ons aangenaam of onaangenaam, dat is, of te groote vreugde of te sterke droefheid hindert ons. Meestal zijn zij het gevolg of staan in verband met de gebeurtenissen die ons den voorgaanden dag wedervoeren: over welke wij nadenken en welke een diepen indruk op ons maakten, dat wij de vereischte en gewone kalmte missen. Het is dan eens teleurstelling in onze verwachtingen, dan weder gekrenkte eigenliefde, of opwellingen van nijd en afgunst, onrust van het geweten, verdrietige gewaarwordingen over het gedrag van anderen, hunne lauwheid voor waarheid en deugd, hunne blindheid voor eigen gebreken; ook wel eens twijfel aan ons de algemeene belangen van ons vaderland of van het geheele menschdom; de groote krachteloosheid der ondeugd en de slapheid der deugdzamen. Denkt hieraan gij die klaagt over slapeloosheid! en laat u niet zien van eene zijde, van dewelke gij [illegible] niet genezen wordt!

De Natuurlijke taal der Dieren.

De redelooze dieren zijn bepaald tot eene natuurlijke taal; zij hebben eene spraak van daden, bewegingen, geluiden en geschreeuw; en deze is de natuurlijke uitdrukking van behoefte, begeerte en vermaak. De soort dezer teekenen, hun getal, hun gebruik, hunne verschillende wijziging en zamenvoeging, maken de taal der onderscheidene dieren verschillend, en zijn voor den aandachtigen natuuronderzoeker eene onuitputtelijke bron van schoone waarnemingen en gewigtige nasporingen. Vooral is de taal van den hond verscheiden, rijk en vol uitdrukking. „Wie zoude," zegt de scherpziende BONNET, „ongevoelig blijven over de wijze, waarop dit getrouw dier zijne vreugd doet weergalmen bij de terugkomst van zijnen meester. Hij springt, danst, gaat en keert terug, vliegt weder heen, loopt vol ijver om zijnen geliefden heer, blijft plotselings staan in het midden van zijnen loop, staat op hem zijne oogen vol teederheid, [illegible] hem, lekt hem bij herhaling, hervat zijnen loop, verdwijnt, komt spoedig terug, werpt zich neder aan de voeten van zijnen meester, en toont zijne vreugde op allerhande wijze. — Welk een verschil ondekt men tusschen deze vreugde en zijne waarschuwende stem, als hij 's nachts eenen dief ontdekt en door zijn geblaf verraadt! Welk een verschil tusschen het aanslaan, als hij op de jagt eenen haas ontdekt, en welke verdubbeling van [illegible] als hij denzelven opjaagt!"

Publieke Vellingen.

Departement der Onbeheerde Boedels en Weezen.

VRIJDAG, den 22 Junij 1838.

Den Grond *WILLEMSBURG*, gelegen in de Para kreek, [illegible] in het [illegible] aankomende den Boedel wijlen C. L. JACOT DES COMBES. — ƒ 660. — G. M. MULLER.

Het *HUIS* en *ERF*, aan de Zwartenhovenbrugstraat, verdeeld in twee Kamers, met het Erf La. B. No. 187; aankomende de Erven van MARIA E. KELDERMAN. — ƒ 1100. — MEINTJE van KEIJZER.

Het *HUIS* en *ERF*, aan den grooten Rijweg op Combé; aankomende de minderjarige Erven van M. D. SMIDT. — ƒ 1570. — H. SMALLINGER.

Het bloot *ERF*, gelegen aan de Watermolenstraat, La. A. No. 202; aankomende den Boedel C. F. STEFFENS. — ƒ 815. — SOESMAN & DE LEON.

Scheepstijdingen.

BINNENGEKOMEN.

Den 17den dezer, de Nd. Am. Brik *Chambrean*, Kapt. R. STAMWOOD, van Boston; hebbende 27 dagen reis.

Den 19den, Harer Brittannische Majesteit Korvet *SATELLITE*, onder bevel van den Heer Kapt. ROBB, met eene bepaalde Commissie belast.

Idem, de Nederlandsche Sloep *Ludolph en Constant*, Kapt. F. G. STRONG, van Coronie, hebbende 2 dagen reis; Passagiers: de Heer S. VAN THOLL, Echtgenoot en Kinderen, Mejufvrouw M. WIEKENS en zes Bedienden.

Idem, de Nd. Am. Brik *Ganges*, Kapt. L. CENTER, van Wilmington; hebbende 30 dagen reis.

Den 23sten, de Engelsche Sloep *Sylph*, Kapt. G. CAPEE, van Berbice.

UITGEKLAARD.

Den 14den, het Schip *de Jonge Lodewijk Anthonie*, Kapt. R. TJEBBES, naar Amsterdam; lading: 557 vaten Suiker. — Met hetzelve zijn als Passagiers vertrokken: den WelEd. Gestr. Heer P. BALFOUR VAN BURLEIGH en deszelfs familie, de Heer C. STEIN en de Minderjarigen A. T. en J. E. DYON.

Den 16den, de Nd. Am. Brik *Garnet*, Kapt. T. TACHER, naar Boston; lading: 261 vaten Malassie.

Idem, de Nd. Am. Brik *Creole*, Kapt. H. HODGE, naar Boston; lading: 245 vaten Malassie.

Den 21sten, het Schip *Noord-Holland*, Kapt. H. K. RUIJL, naar Amsterdam; lading: 500 vaten Suiker en 20 balen [illegible] Katoen; Passagiers: de WelEerwaarde Heer J. GROOFF, R. C. Pastoor en Mevrouw SMILERR.

Gedrukt bij de Erven J. BRINK.